

Beitrag zur Flora von Serbien und Bulgarien.

Von Dr. Ed. Formánek.

Im Folgenden veröffentliche ich die Ergebnisse meiner in der Zeit vom 1. August bis Mitte September 1892 ausgeführten Reise durch Serbien und Bulgarien.

Von Brünn reiste ich nach Sofia, botanisierte in der Umgebung dieser Stadt; von hier begab ich mich nach Ichtiman und besuchte Kovanluk, Kostenecka Banja und Kostenec in Bulgarien.

Von Ichtiman trat ich die Rückreise nach Pirot und Alexinac in Serbien an, botanisierte in der Umgebung von Alexinac, Prugovac, Lipovac, Resnik und Poružnica. Ich bestieg auf dieser Strecke die Vitoš planina, Kara Bair, Jajladžik, Visoko Tepe, den Kostenecki Balkan und Sakardža in Bulgarien, den Leskovnik und Ostra čuka in Serbien.

Vor Allem möge es mir erlaubt sein, meinen ehrfurchtvollsten und wärmsten Dank für die besonders thatkräftige und gnädige Förderung meiner Forschungsreise dem **hohen k. u. k. Ministerium für Cultus und Unterricht** und dem **hohen k. u. k. Ministerium des Äussern** zu unterbreiten.

Meinen besonderen Dank schulde ich ferner: dem hohen bulgarischen Ministerium für Cultus und Unterricht, Seiner Hochwohlgeborenen Herrn Otto Freiherrn von Hoennig O'Caroll, k. u. k. Viceconsulen in Sofia, Seiner Wohlgeborenen Herrn Petr Petrov, Bezirksvorstand in Ichtiman.

Meinen Dank spreche ich aus den Herren: Milo Petrović, Bezirksvorstand in Alexinac, Ivan Damjanonović, Gymnasial-Director in Alexinac, Stojan Najdenov, Förster in Ichtiman.

Mit liebenswürdiger und aufopfernder Bereitwilligkeit haben die rühmlichst bekannten, hervorragenden Botaniker, vor Allen Dr. Eugen von Halácsy, einen Theil meiner Ausbeute bestimmt und revidirt, Dr. Vincenz von Borbás (*Galium Verbascum*, *Mentha*, *Thymus*, *Dianthus*, *Rubus*), Director François Crépin in Brüssel (*Rosa*), Ed. Hackel (Gramineen), Albert Zimmeter (*Potentilla*) die Be-

stimmungen einiger Partien des gesammelten Materials übernommen und mir die Resultate ihrer kritischen Studien gütigst zur Disposition gestellt, wofür ich ihnen meinen tiefgefühlten Dank auszusprechen mich angenehm verpflichtet fühle.

Verzeichniss der im vorliegenden Beitrage benützten Werke.

Edmond Boissier: „Flora orientalis“ Genevae et Basileae 1867—1884; R. Buser: „Supplementum ad Floram orientalem“ Genevae et Basileae 1888.

Dr. Jos. Pančić: „Flora principatus Serbiae“ Belgradi 1874; „Additamenta ad Floram principatus Serbiae“ Belgradi 1884.

Dr. J. Velenovský: „Flora Bulgarica“ Pragae 1891.

St. Georgieph: „Rhodopitē i Rilskata planina i nichnata rastitelnost“ *) Sbornik izdava ministerstvoto na narodnoto prosvěcenie. Kniga V. p. 311—355. Sofia 1891.

Aufzählung der gesammelten Pflanzen.**)

Equisetum arvense L. In coll. Visoko Tepe et aliis locis ad Ichtiman in B. α) nemorosum All. Kneževi in B.

Ceterach officinarum Willd. M. Ostra čuka in S.

Polypodium vulgare L. α) genuinum Form. Květ. p. 33. M. Vitoša (Vel. Form.), coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair prope Ichtiman et m. Sakardža in B.

Scolopendrium vulgare Sm. M. Leskovnik et Ostra čuka in S.

Pteris aquilina L. Gemein im g. b. G. bis zur Baumgrenze, auf allen Hügeln um Ichtiman herum und selbst noch auf dem Sakardža und Kostenecki Balkan c. 1900 m.

Asplenium ruta muraria L. Soko Banja in S.

A. trichomanes L. In toto territorio vulgatissimum.

A. septentrionale Hull. Coll. Visoko Tepe ad Ichtiman in B.

Aspidium spinulosum Swartz. Soko Banja et Poražnica in S. Sakardža in B.

A. filix mas Swartz. In toto territorio vulgare. Var. crenatum Milde. Crna Bara et Prekonoska pl. in S. Coll. Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman in B. Var. dentatum Form. Kostenec et m. Sakardža in B.

*) Der Anfang dieser in „Sbornik, Kniga IV“, Sofia 1890, enthaltenen Abhandlung stand mir leider nicht zu Gebote.

**) Abbreviationes: S. = Serbia; B. = Bulgaria; Br. = Brdo = Berg; coll. = collis; m. = mons; mm. = montes; Pl. = Planina; im g. b. G. = im ganzen bereisten Gebiete = in toto territorio; c. = circa.

Athyrium filix femina Roth. Coll. Jajladžik, in silvaticis ad Kostenec et m. Sakardža in B.

Cystopteris fragilis Bernh. In rupestribus regionis montanae frequens.

Juniperus communis L. Kostenec (Georgph.!) et m. Sakardža in B.

Pinus silvestris L. M. Sakardža in B.

Picea excelsa Lnk. M. Kostenecki Balkan in B.

Arum maculatum L. Šibecki potok prope Alexinac in S.

Chrysopogon Gryllus Trin. Alexinac, Šibecki potok et Pirot in S.

In toto territorio B. vulgare.

Andropogon ischaemum L. Per totum territorium vulgatissimum.

Setaria viridis L. Alexinac, Prugovac et Pirot in S. Ichtimansko pole, coll. Kara Bair, Stambulovo et Kovancuk in B.

Echinochloa crus galli Beauv. Per totum territorium vulgaris.

Var. submutica Neil. Pirot in S. Ichtiman et Kovancuk in B.

Tragus racemosus Hall. Prugovacko Br. in S.

Cynodon dactylon Pers. Per totum territorium vulgare.

Anthoxanthum odoratum L. In toto territorio vulgare.

Phleum Boehmeri Wib. Var. laeve = **Ph. laeve** M. B. Kostenec in B.

Cynosurus echinatus L. Coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair prope Ichtiman et m. Sakardža in B.

Calamagrostis epigeios Roth. Kostenec et m. Sakardža in B.

Agrostis vulgaris With. Ad Ichtiman et Kostenec in B.

A. canina L. Var. mutica Döll. In declivibus m. Vitoša et coll. Kara Bair in B.

Apera spica venti Beauv. Coll. Kara Bair et in declivibus m. Kostenecki Balkan in B.

Stipa capillata L. Stambulovo et coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.

Aira capillaris Host. Coll. Rujevica ad Alexinac in S. Coll. Kara Bair et Jajladžik prope Ichtiman in B.

Avena planiculmis Schrad. M. Vitoša. (Vel. !)

Koeleria gracilis Pers. Coll. Kara Bair et m. Sakardža in B.

Melica ciliata Retz. Var. transsilvanica Schur. Mm. Leskovnik et Ostra čuka in S.

Dactylis glomerata L. Per totum territorium vulgaris.

Vulpia myurus Gmel. = **Festuca myurus** L. Alexinac et Sokobanja in S.

Bromus asper Murr. Var. Benekenii Hackl. M. Sakardža in B.

B. squarrosus L. M. Leskovnik in S. In B. vulgaris.

- B. mollis** L. In toto territorio frequens.
- B. arvensis** L. Per totum territorium vulgaris. Var. *splendens* Vel. 1886. Fl. B. p. 618. In declivibus m. Kostenecki Balkan in B.
- B. patulus** M. et K. Alexinac in S.
- Glyceria fluitans** R. Br. Coll. Visoko Tepe prope Ichtiman in B.
- Eragrostis poaeoides** Beauv. Alexinac, Sibecki potok et Lipovac in S.
- E. pilosa** Beauv. Ichtiman et Kovanluk in B.
- Poa nemoralis** L. M. Sakardža in B.
- P. bulbosa** L. In toto territorio vulgaris.
- Elymus crinitus** Schreb. Pirot in S. Kneževi et Ichtiman in B.
- Hordeum murinum** L. Per totum territorium vulgatissimum.
- Triticum villosum** M. B. — **Haynaldia villosa** Schur. M. Leskovnik et Pirot in S. In toto territorio B. frequens.
- T. cristatum** Schreb. M. Leskovnik in S.
- T. intermedium** Host. Alexinac in S.
- Brachypodium sylvaticum** Beauv. In declivibus m. Vitoša var. !; coll. Kara Bair et m. Sakardža in B.
- Carex vulpina** L. Ad Kovanluk in B.
- C. vulgaris** Fr. In m. Vitoša frequens (Panč, Vel.!).
- C. pallescens** L. In m. Vitoša (Vel., Šk., Form.).
- C. atrata** L. M. Vitoša (Vel., Form.).
- C. silvatica** Huds. M. Sakardža in B.
- Heleocharis palustris** R. Br. In toto territorio vulgaris.
- Cyperus flavescens** L. Prugovacko Br. in S. Coll. Jajladžik prope Ichtiman in B.
- Juncus effusus** L. In regione submontanae totius territorii frequens.
- J. lamprocarpus** Ehrh. In toto territorio frequens.
- J. bufonius** L. Per totum territorium vulgatissimum.
- Lemna minor** L. In aquis stagnantibus ad Kostenecka Banja in B.
- Lilium martagon** L. In declivibus mm. Kostenecki Balkan et Sakardža in B.
- Scilla autumnalis** L. In declivibus m. Kostenecki Balkan et m. Sakardža in B.
- Allium flavum** L. Mm. Leskovnik et Ostra čuka in S. Coll. Kara Bair in B.
- A. carinatum** L. Alexinac in S. Coll. Visoko Tepe, in declivibus m. Kostenecki Balkan et m. Sakardža in B.
- A. moschatum** L. M. Leskovnik in S.
- A. sphaerocephalum** L. M. Leskovnik in S. Coll. Kara Bair in B.

Colchicum autumnale L. M. Leskovnik in S.

Veratum album L. Var. *Lobelianum* Koch. Mm. Leskovnik et Ostra čuka in S.

Polygonatum verticillatum All. M. Kostenecki Balkan (Georgph.!) et m. Sakardža in B.

P. officinale All. In coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair prope Ichtiman et m. Sakardža ad Kostenec in B.

P. latifolium Dsf. Vladaja in B.

Crocus moesiacus Lam. Ad Alexinac in S.

Orchis latifolia L. Coll. Jajladžik prope Ichtiman in B.

O. saccifera Brgrt. M. Sakardža in B.

Epipactis latifolia All. M. Vitoša (Vel.!).

Alisma plantago L. In toto territorio frequens. $\beta)$ lanceolatum Aut. (A. ranunculoides Presl.) Pirot in S.

Euphorbia helioscopia L. Per totum territorium vulgaris.

E. falcata L. Alexinac, Prugovac, Soko Banja et Pirot in S.

E. platyphylla L. Pirot in S.

E. stricta L. Alexinac, Šibecki potok, mm. Obla glava et Ostra čuka in S.

E. esuloides Vel. 1886, non Ten. Kneževi, Ichtiman, Stambulovo et coll. Kara Bair in B.

E. cyparissias L. Per totum territorium vulgaris.

E. esula L. Alexinac in S.

E. virgata W. K. Alexinac et Vakup in S.

E. salicifolia Host. Alexinac in S.

E. amygdaloides L. M. Ostra čuka in S. Coll. Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman, m. Sakardža in B.

Fagus silvatica L. In omnibus montibus točius territorii vulgaris, magnas silvas constituens m. Kostenecki Balkan in B.

Corylus avellana L. Per totum territorium frequens.

Alnus glutinosa G. Kostenec in B.

Rumex conglomeratus Murr. Ad Ichtiman et Stambulovo in B.

R. obtusifolius Wllr. Coll. Jajladžik ad Ichtiman in B.

Polygonum hydropiper L. In toto territorio frequens.

P. lapathifolium L. Ichtiman in B.

P. convolvulus L. Per totum territorium vulgare.

P. dumetorum L. Coll. Ostra čuka et ad Soko Banja in S. Coll. Visoko Tepe et Jajladžik prope Ichtiman in B.

P. aviculare L. In toto territorio vulgatissimum.

Schizotheca rosea Čelak. Lipovac et Soko Banja in S. Knežovo, Stambulovo et Kovanluk in B.

S. oblongifolia Čelak. = **Artiplex oblongif.** W. Kit. Alexinac, Resnik et Poružnica in S.

S. tartarica Čelak. = **Artiplex laciniata Aut.**, non *L.* Alexinac et Pirot in S.

Chenopodium Bonus Henricus L. Ichtiman in B.

Ch. intermedium M. et *K.* In declivibus m. Ostra čuka in S.

Ch. album L. Per totum territorium vulgatissimum, in f. viride *L.* apud Lipovac in S.

Ch. Botrys L. Alexinac, Vakup, Prugovac, Lipovac, Sv. Stevan et Poružnica in S. Vladaja, coll. Jajladžik prope Ichtiman (ad Ichtiman plantam invenit Škorpil), Kovanluk, Kostenecka Banja et Kostenec (Georgph.!) in B.

Salsola kali L. Alexinac in S.

Polycnemum majus A. Br. Alexinac, m. Leskovnik, Resnik et Poružnica in S. Kovanluk in B.

Amarantus retroflexus L. In toto territorio frequens.

Urtica dioica L. M. Ostra čuka et Pirot in S. Knežovo, Ichtiman et Stambulovo in B.

Parietaria erecta M. K. M. Ostra čuka in S.

Humulus lupulus L. In toto territorio vulgaris.

Ulmus campestris L. Alexinac in S.

Morus alba et M. nigra L. Per totum territorium cultae.

Thymelaea arvensis Lamk. = **Lygia passerina Fas.** Pirot in S. Kostenec et m. Sakardža in B.

Daphne mezereum L. Kostenecki Balkan (Georgh.!) et m. Sakardža in B.

Jasione Heldreichii Boiss. Diag. In collibus et rupestribus ad Ichtiman et Kovanluk, m. Sakardža in B.

Podanthum limonifolium Sibth. et Sm. M. Leskovnik in S.

Specularia speculum DC. Coll. Visoko Tepe prope Ichtiman et m. Sakardža in B.

Campanula lingulata W. K. Coll. Visoko Tepe et Kara Bair prope Ichtiman, mm. Kostenecki Balkan et Sakardža in B.

C. cervicaria L. M. Vitoša et coll. Kara Bair in B.

C. glomerata L. In toto territorio vulgaris, β) aggregata Willd. Coll. Jajladžik prope Ichtiman in B.

C. trachelium L. Per totum territorium frequens. Var. parviflora Form. 1890, differt a var. orientali Boiss. Fl. or. III,

p. S22 = **C. Athoa** Boiss. et Heldr. Diag. Ser II, 3., p. 110 a monte Athos leg. Janka, indumento, statura parva, racemis aggregatis et callycis dentibns angustioribus. Coll. Kara Bair prope Ichtiman in B.

C. bononiensis L. Mm. Prugovacka Polana, Leskovnik et Ostra Čuka in S. Knežev, coll. Visoko Tepe et Kara Bair prope Ichtiman, ad Kovanluk, Kosteneck et m. Sakardža in B.

C. persicifolia L. In collinis dumosis et silvaticis ad Kovanluk et m. Sakardža in B.

C. rapunculus L. M. Obla glava in S. Ad Dragalevce (Vel.!), in declivibus m. Vitoša ad Vladaja, Knežev, coll. Visoko Tepe et Kara Bair prope Ichtiman, m. Sakardža in B.

C. hemschinica C. Koch. In pascais alpinis m. Vitoša (Šk., Vel., Form.).

C. expansa Friv. Coll. Jajladžik et m. Sakardža in B.

Xanthium strumarium et **X. spinosum** L. In toto territorio vulgatissima.

Lapsana communis L. M. Leskovnik et Prekonoska pl. in S. Knežev et coll. Kara Bair in B.

Cichorium intybus L. In toto territorio vulgatissimum.

Crepis rhoeadifolia M. B. Knežev et m. Sakardža in B.

C. biennis L. In toto territorio vulgaris.

Hieracium pilosella L. Coll. Kara Bair et m. Sakardža in B.

H. proceriforme N. P. teste cl. Halácsy, coll. Kara Bair in B.

H. florentinum Alt. Coll. Jajladžik et Kara Bair prope Ichtiman et m. Sakardža in B.

H. murorum Aut. Poružnicko Br. in S. Coll. Jajladžik in B.

H. stippeum Rchb. Var. rufocarpum Freyn. Coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair prope Ichtiman, mm. Kostenecki Balkan et Sakardža in B.

H. Schultzianum Vis. et Panč. M. Vitoša, teste cl. Halácsy.

H. boreale Fries. M. Crna Bara in S. Knežev; Ichtiman (Škorpil!), coll. Jajladžik et Kara Bair prope Ichtiman in B.

H. umbellatum L. Mm. Prugovacka Polana et Obla glava, Prugovac in S., Visoko Tepe prope Ichtiman, Kovanluk et m. Sakardža in B.

Sonchus oleraceus L. Ichtiman et Kosteneck in B.

S. asper Vill. Ichtiman in B.

Prenanthes purpurea L. Coll. Visoko Tepe et Jajladžik ad Ichtiman, mm. Kostenecki Balkan et Sakardža in B.

Lactuca scariola L. In toto territorio vulgaris.

L. virosa L. M. Leskovnik in S. Coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.

L. saligna L. Alexinac et Šibecki potok in S.

L. muralis Fr. Mm. Obla Glava et Ostra čuka in S. Coll. Jajladžik et Kara Bair, Kostenec et m. Sakardža in B.

L. contracta Vel. 1886. Coll. Kara Bair et m. Sakardža in B., plantae paulo diversae a speciminis Lact. vimineae Pr. (L.) in Moravia crescentibus.

Chondrilla juncea L. Alexinac, Prugovac, Lipovac et Pirot in S. Kostenecka Banja et Kostenec in B.

Hypochaeris radicata L. Coll. Jajladžik et m. Sakardža in B.

H. maculata L. Sv. Stevan et m. Leskovnik in S. M. Vitoša in B. (Vel. !)

Leontodon hastilis L. Ad Ichiman et Kostenec in B.

Tragopogon majus Jacq. Alexinac in S. et coll. Kara Bair in B.

T. campestre Bess. Coll. Kara Bair in B.

Erigeron acre L. Per totum territorium frequens.

E. canadense L. In toto territorio vulgatissimum.

Telekia speciosa Bmg. M. Crna Bara et Prugovac in S. M. Kostenecki Balkan (Georgph. !) et Sakardža in B.

Inula hirta L. In toto territorio vulgaris.

I. salicina L. In m. Crna Bara in S. Coll. Visoko Tepe, Kara Bair et m. Sakardža in B.

I. conyzoides DC. M. Leskovnik et Ostra čuka in S.

I. Oculis Christi L. M. Leskovnik in S. Kovanluk et m. Sakardža in B.

I. britanica L. Per totum territorium plerumque in var. angustifolia Boenn. vulgaris.

Pulicaria vulgaris Gärtn. Alexinac, Resnik et Soko Banja in S. Ichiman, Kovanluk et Kostenecka Banja in B.

P. dysenterica Gärtn. In toto territorio vulgatissima.

Bidens cernua L. Pirot in S.

B. orientalis Vel. 1888. Soko Banja in S. Ichiman, Kovanluk et Kostenecka Banja in B.

Anthemis tinctoria L. In toto territorio vulgaris.

A. arvensis L. Kovanluk in B.

Chamaemelum trichophyllum Boiss. Resnik et Pirot in S. Coll. Visoko Tepe et Jajladžik ad Ichiman in B.

Ch. caucasicum Willd. Coll. Kara Bair. in B., determ cl. Hálacsy.

Pyrethrum corymbosum W. In silvaticis submontanis et montanis vulgare.

Chrysanthemum tanacetum *Karsch.* Per totum territorium frequens.

Ch. leucanthemum *L.* Coll. Visoko Tepe et m. Sakardza in B.
Achillea millefolium *L.* In toto territorio frequens.

A. crithmifolia *W. K.* In declivibus m. Vitoša supra Vladaja in B.

A. nobilis *L.* subsp. *Neilreichii* *Kern.* Coll. Visoko Tepe et Kara Bair prope Ichtiman et Kovanluk in B.

A. pannonica *Schelle*, teste cl. Halácsy, m. Leskovnik in S.

A. clypeolata *Sm.* M. Leskovnik in S.

A. coarcata *Poir.* M. Leskovnik in S. Coll. Kara Bair in B.

A. depressa *Ika.* Oest. bot. Zeits. 1873. Coll. Kara Bair ad Ichtiman, in collinis supra Kovanluk frequens, in declivibus mm. Kostenecki Balkan et Sakardža in B.

Artemisia scoparia *W. K.* Lipovac in S.

A. vulgaris *L.* Per totum territorium frequens.

A. absinthium *L.* Alexinac et Lipovac in S. In B. vulgaris.

A. camphorata *Vill.* M. Leskovnik in S.

Solidago virga aurea *L.* M. Vitoša, coll. Visoko Tepe et m. Sakardža in B.

Linosyris vulgaris *Cass.* Coll. Pistać ad Alexinac, mm. Crna Bara, Prugovacka Polana et Leskovnik in S. Ad Ichtiman in B.

Aster amellus *L.* M. Crna Bara in S. Coll. Kara Bair in B.

Filago pyramidata *L.* Var. *canescens* *Jord.* Alexinac, Šibicki potok, Prugovac et Poružnica in S. Kneževi in B. Var. *lutescens* *Jord.* Resnik in S.

F. arvensis *L.* Per totum territorium vulgaris.

Gnaphalium luteo-album *L.* Hajducki potok prope Poružnica et Soko Banja in S.

G. uliginosum *L.* Ichtiman in B.

G. sylvaticum *L.* Coll. Jajladžik ad Ichtiman; Kostenecki Balkan (Georgph., Form.), m. Sakardža in B.

G. dioicum *L.* M. Vitoša. (Vel. !)

Senecio viscosus *L.* Coll. Jajladžik in B.

S. vulgaris *L.* Alexinac, Vakup et Pirot in S. Kneževi in B.

S. nebrodensis = **S. rupestris** *W. Kit.* Coll. Kara Bair et Jajladžik ad Ichtiman; m. Kostenecki Balkan (Georgph. !) et m. Sakardža in B.

S. erucifolius *L.* Alexinac et m. Crna Bara in S. Coll. Kara Bair in B.

S. erraticus *Bert.* Pirot in S.

S. Jacquinianus *Rehb.* Mm. Kostenecki Balkan et Sakardža in B.

Eupatorium cannabinum L. Lipovac in S. Coll. Kara Bair, Kostenecka Banja, Kostenec et m. Sakardža in B.

Serratula tinctoria L. In toto territorio frequens.

Lappa major Gärtn. Crna Bara et Pirot in S. Kneževо, coll. Visoko Tepe et Kostenecka Banja in B.

L. minor DC. Kneževо in B.

Centaurea jacea L. Mm. Crna Bara et Leskovnik in S. Kneževо in B. Var. decipiens Thuill. Coll. Jajladžik ad Ichtiman in B.

C. nigrescens Willd. Coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.

C. stenolepis Kern. In collinis supra Prugovac, m. Leskovnik in S. In subalpinis m. Vitoša, coll. Kara Bair et in declivibus mm. Kostenecki Balkan et Sakardža in B.

C. nervosa Willd. M. Vitoša (Vel. !)

C. cyanus L. In toto territorio frequens.

C. axillaris Willd. Var. angustifolia Form. M. Leskovnik in S.

C. ovina Pall. In collinis et graminosis siccis supra Kovanluk in B.

C. maculosa Lamk. Soko Banja in S. Kneževо (Vel. Form.), coll. Jajladžik prope Ichtiman et Kovanluk in B.

C. australis Panč. Alexinac in S. In declivibus m. Vitoša supra Vladaja (Panč., Form.), coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.

C. atropurpurea W. K. teste cl. Halácsy, m. Leskovnik in S. frequens.

C. scabiosa L. In collinis graminosis ad Alexinac, mm. Obla glava, Prugovacka Polana et Leskovnik in S.

C. salonitana Vis. Var. subinermis Boiss. Fl. or. III. p. 666. In collinis siccis supra Alexinac in S.

C. solstitialis L. In toto territorio vulgatissima.

C. calcitrapa L. Alexinac, Lipovac et Pirot in S. Ichtiman, Stambulovo, Kovanluk et Kostenecka Banja in B.

Kentrophyllum lanatum DC. Alexinac, Šibecki potok, Soko Banja et Pirot in S. Kneževо et Kovanluk in B.

Crupina vulgaris Cass. Alexinac, m. Leskovnik in S. In coll. Kara Bair, Stambulovo et m. Sakardža in B.

Onopordon acanthium L. In toto territorio vulgare.

Carduus acanthoides L. In toto territorio vulgaris, m. Vitoša c. 1700 m.

C. collinus W. K. M. Leskovnik in S. In coll. Visoko Tepe et Kara Bair, in collibus aridis supra Kostenec frequens.

Cirsium armatum Vel. Kneževо determ. cl. Halácsy.

C. eriophorum L. Pl. Dobra voda, Prugovac, Sv. Stevan, Prekonoska pl. et m. Ostra čuka in S.

C. ligulare Boiss. Vladaja in B.

C. lanceolatum Scop. M. Crna Bara, Prugovac, Lipovac, Resnik, Poružnica et Pirot in S. Vladaja Knežev, ad Ichtiman (coll. Visoko Tepe etc.), Kovanluk, Kostenecka Banja et Kostenec in B.

C. candelabrum Grisb. Vladaja in B.

C. canum Mnch. Ichtiman in B.

C. arvense L. In toto territorio vulgare.

Carlina semiamplexicaulis Form. 1887 et 1888. Poružnica et m. Leskovnik in S. M. Vitoša, planta typica cum speciminibus var. longifoliae Form. proximis, in coll. Jajladžik et Kara Bair et m. Sa-Sakardža in B. Var. longifolia Form. M. Obla glava in S. Coll. Kara Bair in B.

Xeranthemum annuum L. In toto territorio vulgare.

Echinops banaticus Rochl. M. Leskovnik in S.

Dipsacus laciniatus L. Vakup, m. Crna Bara, Lipovac, Soko Banja et Pirot in S. Vladaja, Knežev, Ichtiman et Stambulovo, Kostenecka Banja et Kostenec in B.

Knautia hybrida Coult. Alexinac et m. Crna Bara in S.

K. arvensis L. M. Vitoša (Vel., Form.), Knežev, coll. Jajladžik et Kara Bair prope Ichtiman in B.

K. ambigua Boiss. Knežev in B.

K. drymeja Heuff. M. Crna Bara in S. In monte Vitoša (Panč., Vel.) in declivibus et subalpinis m. Vitoša legi specimina omnino egladulosa, Knežev, coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman, m. Sakardža in B.

Succisa pratensis Mönch. Coll. Jajladžik et m. Sakardža in B. Var. australis Reichb. pro sp. M. Vitoša in B.

? **Scabiosa dubia** Vel. M. Leskovnik in S.

S. ochroleuca L. In toto territorio frequens.

S. balcanica Vel. M. Vitoša (Vel., Form.)

S. ucranica L. Alexinac in S. Knežev, coll. Kara Bair ad Ichtiman, Kovanluk et m. Sakardža in B.

Cephalaria transsilvanica Schrad. Alexinac, m. Crna Bara et Prugovac in S.

C. corniculata R. S. (W. K.) M. Leskovnik in S.

C. graeca R. S. Coll. Kara Bair et Visoko Tepe ad Ichtiman.

Valeriana officinalis L. Kuežev, in coll. Visoko Tepe et Kostenec in B.

V. tripteris L. M. Vitoša (Vel., Form.)

Asperula odorata L. Pl. Dobra Voda in S. Coll. Jajladžik et Kara Bair et in declivibus m. Kostenecki Balkan et Sakardža in B.

A. montana Kit. Alexinac, Šibecki potok et Prugovacko Br. in S. In declivibus m. Vitoša, coll. Visoko Tepe teste cl. Borbás, Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman, Kovancuk et Kostenecka Banja in B.

Galium vernum Scop. In declivibus m. Vitoša supra Vladaja frequens, coll. Visoko Tepe, Jajladžik et m. Sakardža in B.

G. cruciatum Scop. In toto territorio vulgare.

G. purpureum L. Mm. Leskovnik et Ostra čuka, Soko Banja in S. Kneževi in B.

G. verum L. Alexinac et Lipovac in S. M. Vitoša et in declivibus ejus montis, coll. Visoko Tepe et Kara Bair in B.

G. mollugo L. Pirot in S.

G. erectum Huds. Mm. Leskovnik et Ostra čuka in S. M. Sakardža in B.

G. Schultesii Vest. Šibecki potok prope Alexinac in S. teste cl. Borbás. Var. lineare Borb. 1879 (Fl. Budap.) M. Sakardža in B.

G. Heuffelii Borb. (Synon. G. Turicum Velu. Fl. bulg., G. pseud aristatum Simk. non Schur., G. scabrum Griseb. non al. Asperulla papillosa Kern, G. papillosum Heuf. non al.), Prugovacko Br. et m. Leskovnik in S. teste cl. Borbás. Coll. Visoko Tepe et Kara Bair, Kosteneck et m. Sakardža in B.

Viburnum opulus L. Alexinac in S.

V. lantana L. Alexinac, Šibecki potok et Soko Banja in S.

Lonicera xylosteum L. M. Sakardža B. in loco „Jurkova livada“ dicto.

Ligustrum vulgare L. Kneževi, Ichtiman, Kostenecka Banja et Kosteneck in B.

Vincetoxicum laxum Bartl. Per totum territorium vulgare.

Erythraea centaurium Pers. Alexinac, Šibecki potok, Prugovac et Resnik in S. Coll. Jajladžik et Kara Bair, in agro Ichtiman, Kostenecka Banja et m. Sakardža in B.

Gentiana asclepiadea L. Vladaja, coll. Jajladžik et m. Sakardža in B.

G. cruciata L. Prekonoska pl. et m. Ostra čuka in S.

G. bulgarica Vel. In graminosis alpinis et subalpinis m. Vitoša (Vel. !)

Heliotropium europaeum L. Alexinac, Soko Banja et Pirot in S.

Echinospermum lappula L. In toto territorio frequens.

- Cynoglossum officinale** L. Prekonoska pl. in S. In collibus Kara Bair, et Jajladžik, Kostenecka Banja et m. Sakardža in B.
- Echium italicum** L. In colle Rujevica ad Alexinac et Pirot in S.
- E. altissimum** Jacq. Alexinac in S. Kneževo in B.
- E. vulgare** L. In toto territorio vulgare.
- Onosma tauricum** Pall. In coll. Kara Bair et m. Sakardža in B.
- Myosotis palustris** With. In coll. Ostra čuka in S. Coll. Visoko Tepe, Kostenec et m. Sakardža in B.
- M. sicula** Guss. In coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.
- M. silvatica** Hoffm. Mm. Kostenecki Balkan et Sakardža in B.
- Cerinthe minor** L. In toto territorio vulgaris.
- Nonnea pulla** DC. Pirot in S.
- Anchusa officinalis** L. Alexinac, Lipovac, Poružnica, Soko Banja et Pirot in S. Vladaja, Kneževo, Stambulovo, Kovanluk, Kostenecka Banja, Kostenec et m. Sakardža in B.
- ? **A. Gmelini** Ledeb. In coll. Kara Bair ad Ichtiman in B., specimina valde incompleta.
- Sympytum officinale** L. M. Sakardža in B.
- S. tuberosum** L. Alexinac in S.
- S. Ottomanum** Friv. In colle Kara Bair ad Ichtiman in B.
- Calystegia silvatica** Chois. M. Obla Glava in S.
- Convolvulus arvensis** L. In toto territorio vulgatissimus.
- Solanum nigrum** L. In toto territorio vulgare.
- S. dulca mara** L. Lipovac et Pirot in S. In colle Jajladžik et aliis locis ad Ichtiman, Kostenec in B.
- Lycium barbarum** L. Alexinac, Vakup et Soko Banja in S.
- Datura stramonium** L. In toto territorio vulgaris.
- Hyoscyamus niger** L. Pirot in S. Kneževo in B.
- Acanthus longifolius** Host. M. Crna Bara in S.
- Verbascum phlomoides** L. Alexinac, Lipovac et Pirot in S. M. Vitoša, Kneževo, Stambulovo et Kostenecka Banja in B.
- V. crenatifolium** Boiss. Diag. I. 4. p. 51. Kostenec in B.
- V. Formánekii** Borb. in lit. V. phlomoides L. proxime affine a quo et a V. Bulgarico Vel. Fl. bulg. p. 408 praecipue differt pedunculis elongatis, floribus minoribus a V. crenatifolio Boiss. foliis decurrentibus diversum. Habitat coll. Kara Bair prope Ichtiman in B.
- V. pannosum** Vis. et Panč. Coll. Visoko Tepe prope Ichtiman in B.
- V. blattaria** L. Alexinac, Šibecki potok et Soko Banja in S. Ichtiman, coll. Visoko Tepe prope Ichtiman et Kostenecka Banja in B.

V. lychnitis L. Var. *oliganthum* Borb. Terem rajzi fuzetek IX (1885) p. 278. M. Ostra čuka in S.

V. banaticum Schrad. Kneževe, coll. Jajladžik et Kostenec in B.

V. austriacum Schott. M. Sakardža in B.

V. glabratum Friv. 1836 teste cl. Borbás, m. Sakardža in B.

Orobanche gracilis Sm. M. Vitoša (Vel., Form.).

Scrophularia nodosa L. Kneževe, coll. Jajladžik ad Ichtiman in B.

S. alata Gilib. Coll. Kara Bair et Visoko Tepe ad Ichtiman, m. Sakardža in B.

S. Scopolii Hoppe = **S. glandulosa** W. K. M. Kostenecki Balkan (Georgph., Form.), Kostenec et m. Sakardža in B.

Linaria spuria Mill. Alexinac, Poružnica et Resnik in S.

L. vulgaris Mill. In toto territorio frequens.

L. genistaeifolia Mill. Alexinac et m. Leskovnik in S. Coll. Visoko Tepe et Jajladžik, Kovanluk. ad ripas Maricae prope Kostenecka Banja, Kostenec et m. Sakardža in B.

L. sofiana Vel. 1886. Kneževe et coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.

L. dalmatica × **vulgaris** Murb. Beitr. Südbos. p. 74, fide cl. Halácsy, m. Vitoša in B.

Antirrhinum orontium L. Kostenec in B.

Gratiola officinalis L. Coll. Jajladžik ad Ichtiman, Jurucko, Kovanluk, Kostenecka Banja et m. Sakardža in B.

Digitalis ferruginea L. Mm. Crna Bara et Obla glava in S.

D. laevigata W. K. In colle Rujevica et aliis locis ad Alexinac, m. Ostra čuka, Soko Banja et Pirot in S. Coll. Kara Bair in B.

D. lanata Ehrh. Alexinac in S. Coll. Kara Bair et m. Sakardža in B.

D. ambigua Murr. = **D. grandiflora** Lamk. M. Leskovnik in S. M. Vitoša (Vel.!), Vladaja et coll. Kara Bair in B.

D. viridiflora Lindl. In coll. Jajladžik et Kara Bair prope Ichtiman, in collinis supra Kovanluk, in declivibus m. Kostenecki Balkan et m. Sakardža in B.

Veronica anagallis L. Ichtiman in B.

V. beccabunga L. Kostenecka Banja in B.

V. chamaedrys L. Šibecki potok prope Alexinac et m. Ostra čuka in S. In silvaticis collinis Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman et m. Sakardža in B.

V. officinalis L. In coll. Jajladžik, mm. Kostenecki Balkan et Sakardža in B.

V. dentata Schm. M. Leskovnik in S. In declivibus m. Vitoša supra Vladaja et coll. Visoko Tepe in B.

V. Teucrium L. In graminosis et rupestribus supra Prugovac in S. In rupestribus m. Vitoša in B.

V. spicata L. Lipovac et m. Leskovnik in S. Coll. Kara Bair, Jurucko Br. supra Kovanluk in B.

V. arvensis L. In coll. Kara Bair, in declivibus m. Kostenecki Balkan et m. Sakardža in B.

Euphrasia stricta Host. Mm. Obla Glava et Leskovnik in S. Coll. Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman in B.

E. transiens Borb. Mm. Vitoša et Kostenecki Balkan in B.

Odontites serotina Lamk. In toto territorio frequens.

O. lutea L. M. Leskovnik in S.

Rhinanthus angustifolius Gm. In pratis alpinis m. Vitoša (Vel.!), in declivibus m. Vitoša supra Vladaja, Kostenec et m. Sakardža in B.

Melampyrum cristatum L. In m. Vitoša (Panč., Form.), in collibus Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair prope Ichtiman et m. Sakardža in B.

M. pratense L. In coll. Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman in B.

Verbena officinalis L. In toto territorio vulgaris.

Mentha Rocheliana Borb. et Braun. Coll. Kara Bair in B.

M. Wierzbickiana Opiz. Pirot in S. Kneževo teste cl. Borbás, coll. Jajladžik, Kovanluk et m. Sakardža in B. α) **M. Richteri** Borb. M. Vitoša, coll. Jajladžik in B. β) **M. stenantha** Borb. Šibecki potok, m. Ostra čuka et Pirot in S. Ichtiman, coll. Jajladžik, Kara Bair et m. Sakardža in B.

M. viridescens Borb. Alexinac in S. Coll. Visoko Tepe in B.

M. Sieberi C. Koch. Ichtiman et Kostenec in B. Var. illyrica Borb. et Braun, teste cl. Borbás. Kneževo in B.

M. silvestris L. Var. *cuspidata* Opiz. Pirot in S. M. Vitoša, Kneževo, Ichtiman et Kovanluk in B. Var. *stenotricha* Borb. Soko Banja in S.

M. candicans Crantz. Var. *Serborum* Borb. in lit. Spicis tenuiter elongatis. Apud Pirot in S.

M. aquatica L. Ichtiman et Kostenecka Banja in B. Var. *pyrifolia* H. Braun. Alexinac, Šibecki potok et Pirot in S. Var. *calaminthifolia* Vis. Coll. Visoko Tepe prope Ichtiman in B.

M. verticillata L. Var. *tortuosa* Host, teste cl. Borbás Ichtiman in B.

M. pulegium L. In toto territorio vulgaris. Var. **villicaulis** *Borb.* Kneževi in B.

Lycopus europaeus L. In toto territorio vulgaris.

Salvia verticillata L. Per totum territorium frequens.

S. villicaulis *Borb.* 1886 = **S. nemorosa L.**, **S. silvestris**

Aut. non *L.* Frequens ad Alexinac (collibus Rujevica, Pistač etc.), m. Crna Bara, Prugovac, m. Leskovnik, Soko Banja et Pirot in S. Vladaja, Kneževi, Ichtimansko pole, Juručka gora, Kovancuk et Kostenecka Banja in B.

S. Aethiopis L. Alexinac in S.

S. Scclarea L. Pirot in S.

S. glutinosa L. M. Crna Bara, Lipovac, Sv. Stevan, Prekonoska pl., m. Ostra čuka, Poružnica, Hajdučki potok, pl. Dobra voda in S. In collibus Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman et m. Sakardža in B.

Origanum vulgare L. In toto territorio vulgare. F. elongatum *Form.* 1888. In coll. Kara Bair in B.

Thymus montanus W. Kit. Šibecki potok prope Alexinac, m. Ostra čuka et Soko Banja in S. M. Vitoša et Kneževi in B.

T. heterotrichus Grisb. Spic. II. p. 116. Alexinac in S., teste cl. Borbás. Coll. Kara Bair in B.

T. brachytrichus *Borb.* = **T. collinus Grisb.**, vix M. Bieb, calycinis dentibus superioribus a *T. heterotricho* diversus. Kneževi, coll. Visoko Tepe et Jajladžik et m. Sakardža in B.

T. longicaulis Presl. = **T. dalmaticus Rchb.** teste cl. Borbás, m. Vitoša in B.

T. Jankae Čelak. Flor. 1883. M. Vitoša et Vladaja in B.

T. comptus Friv. 1836. Coll. Kara Bair in B.

Satureja montana L. M. Leskovnik et Soko Banja in S.

S. Kitaibelii Wrzb. M. Ostra čuka in S., teste cl. Halácsy.

Micromeria cristata Grsb. Spic. II. 122. Poružnica, Resnik et Soko Banja in S.

Melissa officinalis L. Alexinac, Šibecki potok, m. Obla glava, Sv. Stevan, m. Leskovnik in S.

Hysopos prolifer Grisb. in Pantoc. Adm. p. 61 teste cl. Halácsy. m. Leskovnik in S.

Clinopodium vulgare L. In toto territorio vulgare.

Calamintha sylvatica Bromf. = **C. officinalis Mch.** Alexinac, Vakup, mm. Crna Bara et Obla glava, Lipovac, Sv. Stevan, m. Ostra čuka, Poružnica, pl. Dobra voda in S. Vladaja, in coll. Visoko Tepe et

Kara Bair ad Ichtiman, Jurucko Br., Kovanluk, Kostenecka Banja et Kostenec in B.

C. patavina *Jacq.* M. Leskovnik in S. Knežev (Vel.!), coll. Jajladžik, in declivibus mm. Kostenecki Balkan et Sakardža in B.

C. suaveolens *Sm.* M. Sakardža in B.

C. acinos *Clairv.* Coll. Rujevica ad Alexinac, Vladaja, Knežev et Kostenec in B.

Nepeta pannonica *Jacq.* Mm. Obla Glava et Prekonoska pl. in S. Vladaja, Knežev, in coll. Jajladžik et Kara Bair, Kovanluk, Kostenec, in declivibus m. Kostenecki Balkan, m. Sakardža in B.

N. cataria *L.* Lipovac, Resnik, Prekonoska pl., Dobra Voda et Pirot in S. In declivibus m. Vitoša supra Vladaja, Stambulovo et Kovanluk in B.

Stachys germanica *L.* In toto territorio vulgaris.

S. alpina *S.* subsp. *Dinarica* *Murbeck*, Beitrag z. K. d. Fl. v. Südb. u. d. Hercg. p. 61. M. Sakardža in B.

S. silvatica *L.* M. Crna Bara in S. In coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman in B.

S. palustris *L.* Kostenecka Banja in B.

S. recta *L.* Alexinac, m. Leskovnik in S. In coll. Kara Bair, Kostenecka Banja in B.

S. subcrenata *Vis.* Alexinac in S.

S. annua *L.* Alexinac, Prugovacka Polana, m. Obla Glava, Lipovac et Pirot in S. Kostenec in B.

Betonica officinalis *L.* Prugovacka Polana, m. Obla glava in S. M. Vitoša, Vladaja, Knežev, in coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman, Kovanluk et m. Sakardža in B.

Galeopsis ladanum *L.* Ichtiman in B.

G. tetrahit *L.* Prekonoska pl. in S. Coll. Jajladžik, Kovanluk et Kostenec in B.

G. versicolor *Curt.* In coll. Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman, Kostenec et m. Sakardža in B.

Marrubium vulgare *L.* Alexinac, Vakup, Lipovac, Sv. Stevan, m. Ostra čuka, Soko Banja et Pirot in S. Ichtiman et Kovanluk in B.

M. peregrinum *Jacq.* Alexinac, Vakup, Sv. Stevan et Pirot in S.

Balota nigra *L.* In toto territorio frequens.

Leonurus cardiaca *L.* Alexinac, Šibecki potok, Lipovac, Sv. Stevan et Soko Banja in S. Knežev, Ichtiman, Stambulovo et Kostenec in B.

Sideritis montana L. Frequens ad Alexinac, m. Leskovnik, Soko Banja et Pirot in S. Vladaja, Knežev, in coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair ad Ichiman, Jurucko Br., Kovanluk et m. Sakardža in B.

Scutellaria altissima L. Mm. Obla glava et Ostra čnka in S. In coll. Visoko Tepe et Kara Bair in B.

Prunella vulgaris L. In toto territorio vulgaris.

P. grandiflora L. M. Leskovnik in S. In m. Vitoša (Vel.!), in coll. Kara Bair in B.

P. laciniata L. M. Obla glava in S. In m. Vitoša (Vel.!), Vladaja, Knežev, in coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair, in agro Ichimano, Kostenec et m. Sakardža in B.

Ajuga chamaepitys Schreb. Per totum territorium in var. hirsuta Freyn. Fl. Istr. p. 167 vulgaris.

A. Laxmanni L. Pirot in S. In coll. Kara Bair et Jurucko Br. supra Kostenec in B.

A. genevensis L. Per totum territorium frequens.

Teucrium chamaedrys L. M. Crna Bara, in collinis supra Prugovac et Sv. Stevan in S. M. Vitoša, Knežev, in coll. Visoko Tepe et Kara Bair, Jurucko Br., in collinis supra Kovanluk, in declivibus Kostenecki Balkan et m. Sakardža in B.

T. polium L. Alexinac in S.

T. montanum L. Ad Grad et in collinis supra Soko Banja in S.

Plantago major L. In toto territorio vulgaris.

P. lanceolata L. In toto territorio frequens. Var. eriopylla Decaisne. In colle Kara Bair ad Ichiman in B.

P. argentea Chaix. M. Leskovnik in S.

P. carinata Schreb. M. Vitoša, in collinis ad Vladaja, Knežev in B.

P. arenaria W. K. In collinis siccis ad Kostenec (Georgph.!) et m. Sakardža in B.

Armeria vulgaris W. K. In coll. Visoko Tepe et Kara Bair, in graminosis prope Kostenecka Banja in B.

A. majellensis Boiss. In graminosis subalpinis m. Vitoša (Panč., Vel.!), in declivibus m. Vitoša supra Vladaja frequens.

Bruckenthalia spiculifolia Rehb. In regione alpina et subalpina m. Vitoša (Panč., Vel.!), in coll. Jajladžik ad Ichiman in B.

Vaccinium myrtillus L. Mm. Kostenecki Balkan et m. Sakardža in B.

Pyrola secunda L. Kostenecki Balkan (Georgph.!), coll. Jajladžik et m. Sakardža in B.

P. rotundifolia L. Coll. Jajladžik in B.

Monotropa hypopytis L. Var. *hirsuta* Roth. Coll. Jajladžik in B.
Anagallis phoenicea Scop. Alexinac, Poružnica, Soko Banja et
 Pirot in S.

Soldanella montana Willd. M. Ostra čuka in S.

S. alpina L. M. Vitoša (Vel., Form.).

Lysimachia vulgaris L. M. Crna Bara in S. In coll. Kara
 Bair, ad ripas Maricae prope Kostenecka Banja, m. Sakardža in B.

L. nummularia L. In colle Kara Bair ad Ichtiman in B.

Clematis Viticella L. Alexinac in S.

C. Vitalba L. In coll. Rujevica et aliis locis ad Alexinac, Ši-
 becki potok, m. Crna Bara, Prugovac et Pirot in S. Vladaja, Stam-
 bulovo et Kostenec in B.

Adonis aestivalis L. Alexinac in S.

Thalictrum minus L. Alexinac et m. Leskovnik in S.

T. angustifolium L. sec. Jacq. Prugovac in S.

T. flavum L. In coll. Jajladžik apud Ichtiman in B.

Ranunculus nemorosus DC. Mm. Kostenecki Balkan et Sa-
 kardža in B.

R. serbicus Vis. teste cl. Halácsy, in coll. Kara Bair ad Ich-
 timan in B.

Nigella arvensis L. In toto territorio vulgaris. Var. *foeni-*
culacea DC. Pirot in S. Ichtiman in B.

Helleborus odorus W. K. In toto territorio frequens.

Delphinium consolida L. In toto territorio vulgaris.

Paeonia peregrina L. M. Leskovnik in S.

Turritis glabra L. In coll. Visoko Tepe et Kara Bair ad Ich-
 timan in B.

Nasturtium silvestre R. Br. Pirot in S. In coll. Jajladžik et
 ad Ichtiman in B.

N. lippicense DC. Pirot in S.

Erysimum canescens Roth. In coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.

E. cuspidatum M. B. In m. Ostra čuka in S.

Sisymbrium sophia L. Alexinac in S.

S. Columnae Jacq. Alexinac, Vakup, Prugovac et Pirot in S.

S. officinale L. In toto territorio vulgare.

Berteroa incana DC. In toto territorio frequens.

Dentaria bulbifera L. In coll. Jajladžik prope Ichtiman in B.

Lepidium latifolium L. Ichtiman et Stambulovo in B.

L. ruderale L. In toto territorio frequens.

Capsella bursa pastoris Moench. Per totum territorium vulgare.

Sinapis nigra L. Pirot in S.

Reseda lutea L. In toto territorio vulgaris.

R. luteola L. Ichtiman et Stambulovo in B.

Parnassia palustris L. Coll. Jajladžik et m. Sakardža in B.

Viola silvatica Fries. Alexinac et Šibecki potok in S. Coll. Jajladžik in B.

V. declinata W. K. Mm. Crna Bara, Obla glava et Leskovnik in S. In coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair et m. Sakardža in B.

V. macedonica Boiss. et Heldr. M. Vitoša (Vel.!) et m. Sakardža in B.

V. tricolor L. In toto territorio frequens. Var. *saxatilis* Schmidt. M. Ostra čuka in S.

Polygala vulgaris Schk. M. Crna Bara et in collinis supra Prugovac in S. In herbidis m. Vitoša (Panč., Form.).

Helianthemum vulgare Gaertn. M. Leskovnik in S. In B. ubique frequens.

Portulaca oleracea L. Alexinac in S. Kovanluk in B.

Scleranthus perennis L. Kneževo, in coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman, in collinis supra Kovanluk et m. Sakardža in B.

S. marginatus Guss. In vaccinetis alpinis m. Vitoša (Vel.!), in declivibus m. Vitoša supra Vladaja.

S. annuus L. Alexinac et in collinis supra Prugovac in S.

Herniaria incana Lamk. In coll. Visoko Tepe et Kara Bair ad Ichtiman, Jurucko Br., in collinis supra Kovanluk, Kostenec et m. Sakardža in B.

Alsine verna Bartl. M. Ostra čuka in S.

Arenaria serpyllifolia L. In toto territorio vulgaris.

Sagine procumbens L. M. Sakardža in B.

Spergula arvensis L. M. Sakardža in B.

Moehringia trinervia Clair. In silvaticis umbrosis m. Vitoša (Panč., Form.), m. Sakardža in B.

Stellaria holostea L. M. Visoko Tepe ad Ichtiman in B.

S. graminea L. In pratis m. Vitoša (Panč., Form.), coll. Kara Bair et Jajladžik ad Ichtiman et m. Sakardža in B.

Cerastium triviale Link. Coll. Jajladžik ad Ichtiman in B.

C. moesiacum Friv. In collinis ad Pirot in S.

C. grandiflorum W. K. M. Leskovnik in S.

Tunica saxifraga L. Alexinac et in rupestribus ad Šibecki potok in S. Kneževo (Škorp., Form.), coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.

T. illyrica Boiss. fl. p. 520. M. Leskovnik in S. Kneževо, in collinis supra Kostenec in B.

Kohlrauschia prolifera Kunth. Per totum territorium frequens.

D. cruentus Grisb. Specil. I. p. 186 teste cl. Borbás, m. Vitoša in B.

D. giganteus Urv. 1922. Mm. Obla glava et Leskovnik in S. Coll. Kara Bair et Kovanluk (f. macra) in B.

D. Griesebachii Boiss. Diagn. II, I. p. 62. Coll. Visoko Tepe, teste cl. Borbás, Jajladžik et Kara Bair ad Ichiman, Kovanluk et m. Sakardža in B.

D. pubescens Sibth. et Sm. Fl. Gr. IV, p. 86. tab. 397. Kneževо in B.

D. superbus L. Var. alpestris Wimm. M. Vitoša (Vel.!).

D. pallens Sibth. et Sm. Alexinac in S.

Gypsophila muralis L. In toto territorio vulgaris.

Saponaria officinalis L. Ubique frequens.

Cucubalus baccifer L. Alexinac, Lipovac et Resnik in S. Kosteneca Banja et m. Sakardža in B.

Silene armeria L. Ad radices m. Vitoša, Vladaja et m. Sakardža in B.

Silene otites L. In graminosis subalpinis m. Vitoša, Kneževо et Jurucko Br., in collinis supra Kovanluk in B. Var. macedonica Form. Alexinac et m. Crna Bara in S.

S. Roemerii Friv. Coll. Kara Bair. et m. Sakardža in B.

S. inflata L. In toto territorio vulgaris.

S. flavescens W. K. Soko Banja in S.

S. Frivaldszkyana Hampe. Kneževо, teste cl. Halácsy, coll. Visoko Tepe, Kovanluk et m. Sakardža in B.

Melandryum pratense Röhl. In colliis supra Prugovac in S. Coll. Kara Bair et m. Sakardža in B.

Agrostemma githago L. In toto territorio vulgaris.

Lychnis coronaria Desrouss. Šibecki potok prope Alexinac in S. Coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair ad Ichiman, Jurucko Br., in collinis supra Kovanluk, Kostenec in B.

Hibiscus Trionum L. Pirot in S. Vladaja in B.

Alcea pallida W. K. Alexinac in S.

Althaea cannabina L. Alexinac in S.

A. officinalis L. Alexinac et Pirot in S.

Lavatera thuringiaca L. In toto territorio vulgaris.

Malva silvestris L. In collinis supra Prugovac in S. et supra Kovauluk in B.

M. rotundifolia L. Prugovac et Pirot in S. Ichtiman, Stambulovo, Kovanluk et Kostenecka Banja in B.

Abutilon Avicennae Gaertn. Alexinac in S.

Hypericum perforatum L. In toto territorio vulgare.

H. veronense Schrad. Kneževi in B.

H. quadrangulum L. M. Vitoša (Vel.!), m. Sakardža in B.

H. tetrapterum Fr. Coll. Visoko Tepe ad Ichtiman et Kostenecka Banja in B.

H. hirsutum L. Pl. Dobra voda in S. Coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.

H. rumelicum Boiss. Alexinac, mm. Leskovnik et Ostra čuka in S.

Oxalis acetosella L. Coll. Jajladžik ad Ichtiman in B.

Geranium macrorrhizum L. Šibecki potok prope Alexinac, mm. Leskovnik et Ostra čuka in S.

G. sanquineum L. In toto territorio vulgare.

G. palustre L. Alexinac in S.

G. phaeum L. Coll. Jajladžik et m. Sakardža in B.

G. pusillum L. M. Ostra čuka in S. Coll. Kara Bair ad Ichtiman et Kovanluk in B.

G. dissectum L. M. Ostra čuka in S.

G. molle L. Pirot in S.

G. Robertianum L. Prekonoska pl. et m. Ostra čuka et Pirot in S. Coll. Jajladžik et m. Sakardža in B.

Erodium cicutarium L. Coll. Jajladžik ad Ichtiman et Kosteneć in B.

Linum flavum L. Mn. Crna Bara et Ostra čuka in S.

L. angustifolium Huds. Alexinac in S. Coll. Visoko Tepe et Kara Bair ad Ichtiman et m. Sakardža in B.

Tribulus terrestris L. Alexinac et Pirot in S. Kovanluk in B.

Haplophyllum Biebersteini Spach. Alexinac in S.

Acer campestre L. In toto territorio frequens.

Pauliurus australis Gaertn. In collinis et ad vias apud Alexinac frequens.

Eonymus verrucosus Scop. Coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.

E. europaeus L. Coll. Jajladžik ad Ichtiman in B.

Lythrum salicaria L. In toto territorio vulgatissimum.

L. hyssopifolium L. In agro Ichtimano in B.

Epilobium spicatum Lamk. = E. angustifolium L. M. Vitoša (Škorpi., Form.), coll. Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman, m. Sakardža in B.

E. hirsutum L. In toto territorio vulgare.

Circea lutetiana L. Prekonoska pl. et Hajducki potok prope Poružnica in S. Coll. Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman in B.

Hedera helix L. Alexinac, Br. Šibecki potok prope Alexinac in S. M. Sakardža in B.

Eryngium campestre L. Alexinac, Prugovac et Soko Banja in S., Kneževо, coll. Visoko Tepe et aliis locis ad Ichtiman, Stambulovo, Jurucko Br. et Kovancuk in B.

E. palmatum Vis. et *Panč.* M. Leskovnik in S.

Sanicula europaea L. M. Crna Bara in S. Coll. Jajladžik in B.

Astrantia major L. M. Sakardža in B.

Conium maculatum L. In toto territorio frequens.

Physospermum aquilegifolium Koch. Coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman, m. Sakardža in B.

Bupleurum junceum L. teste cl. Halácsy. Alexinac et m. Ostračuka in S.

B. commutatum Boiss. et *Bal.* Coll. Kara Bair ad Ichtiman, Kostenecka Banja et Kostenec in B.

B. apiculatum Friv. Alexinac in S. In saxosis collis supra Kosteneec in B.

Pimpinella saxifraga L. In toto territorio vulgaris.

Falcaria Rivini Host. Per totum territorium frequens.

Sium lancifolium M. B. teste cl. Halácsy, in humidis et uliginosis ad Alexinac in S.

Chaerophyllum bulbosum L. M. Leskovnik in S. In toto agro Sofiano (Šk., Vel.!), Kneževо in B.

Ch. temulum L. Coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.

Ch. aureum L. Coll. Kara Bair et m. Sakardža in B.

Oenanthe media Grisb. Kovancuk in B.

Seseli tortuosum L. In collinis ad Alexinac in S.

S. coloratum Ehrh. == **S. annuum L.** Ad radicem m. Vitoša (Panč., Vel., Vs.!), in declivibus m. Vitoša supra Vladaja, coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman in B.

Libanotis sibirica K. teste cl. Halácsy, m. Sakardža in B.

Silaus virens Grisb. Ubique ad radicem m. Vitoša (Vel.!), coll. Visoko Tepe ad Ichtiman in B.

Heracleum sibiricum L. In silvaticis ad Ichtiman in B.

H. ternatum Vel. In declivibus m. Vitoša supra Vladaja in B.

Peucedanum Cervaria L. Supra Vladaja in B.

P. alsaticum L. In toto territorio frequens.

Ferulago monticola Boiss. In declivibus m. Vitoša supra Vladaja teste cl. Halácsy, coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman in B.

Angelica Pančičii Vandas 1888. determ. cl. Halácsy, in rivularibus mm. Kostenecki Balkan et Sakardža in B.

Torilis helvetica Gmel. M. Leskovnik in S.

Daucus carota L. In toto territorio vulgatissimus.

Orlaya grandiflora Hoffm. Per totum territorium vulgaris.

Laserpitium pruthenicum L. teste cl. Halácsy, coll. Kara Bair ad Ichtiman et m. Sakardža in B.

Cornus mas L. Kneževo in B.

Ribes Grossularia L. M. Sakardža in B., ramis fructibusque creberrine aculeatis.

Sedum maximum Sut. Alexinac, Br. Šibecki potok, mm. Leskovnik et Ostra čuka in S. Coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.

S. Cepaea L. Coll. Kara Bair ad Ichtiman et m. Sakardža in B.

S. glaucum W. K. M. Ostra čuka in S.

S. annum L. M. Leskovnik in S.

S. Grisebachii Heldr. M. Sakardža in B.

S. reflexum L. M. Ostra čuka in S.

Sempervirum patens Grisb. Mm. Leskovnik et Ostra čuka in S.

Crataegus oxyacantha L. In collinis supra Ichtiman in B.

Sorbus aucuparia L. M. Sakardža in B.

S. torminalis L. In silvis coll. Jajladžik ad Ichtiman in B.

Pyrus amygdaliformis Vill. In coll. Rujevica ad Alexinac in S.

Spiraea ulmaria L. f. denudata Presl. Coll. Jajladžik ad Ichtiman in B.

S. filipendula L. In toto territorio vulgaris.

Sanquisorba officinalis L. M. Leskovnik in S.

Agrimonia eupatoria L. In toto territorio ad regionem silvicam m. Vitoša et Kostenecki Balkan in B. usque vulgaris.

Als Repräsentanten der Gattung

R o s a

sind auf dieser Reise im Gauzen 43 Nummern gesammelt und Hrn Director François Crépin in Brüssel, da Herr J. B. Keller in Folge Anhäufung von anderen dringenden Arbeiten die Determinirung derselben nicht übernehmen konnte, zur Bestimmung eingesendet worden.

Rosa canina L. Var. du groupe Transitoria Crépin. M. Obla glava in S. (Nr. 5.)

R. canina L. Var. du groupe R. Blendaean a Rip. Coll. Visoko Tepe ad Ichtiman in B. (Nr. 29.)

R. dumetorum Thuill. Alexinac (Nr. 1, 2), m. Crna Bara (Nr. 4) et Pirot in S. (Nr. 8.) Coll. Kara Bair ad Ichtiman (Nr. 15, 20, 21) et m. Sakardža in B. (Nr. 41, 42.)

R. lutetiana Lém. Var.: Prugovacko Br. in S. (Nr. 6.) M. Vitoša (Nr. 33, 34, 35, 38, 39), in declivibus m. Vitoša supra Vladaja (Nr. 31), Knežev (Nr. 11, 30), Stambulovo (Nr. 17), coll. Kara Bair ad Ichtiman (Nr. 14, 18, 19), Kovanluk (Nr. 25), Kostenec (Nr. 43) et m. Sakardža in B. (Nr. 26, 27.)

R. dumalis Bechst. Var: Knežev (Nr. 13) et coll. Kara Bair prope Ichtiman in B. (Nr. 16.)

R. spinosissima L. M. Leskovnik in S. (Nr. 7.)

R. rubiginosa L. Var: Alexinac in S. (Nr. 3.)

R. micrantha Sm. Var. Knežev in B. (Nr. 9.)

R. tomentosa Sm. Coll. Visoko Tepe prope Ichtiman. (Nr. 29.)
Var: dents presque toutes simples Crépin, m. Sakardža in B. (Nr. 22.)
Var: in declivibus m. Vitoša supra Vladaja (Nr. 23), coll. Visoko Tepe (Nr. 28) et Jajladžik ad Ichtiman in B. (Nr. 23, 24.)

R. tomentella Lém. var.? vel R. canina L. var. du groupe R. scabrida Crépin, petiolis pubescentibus. Knežev in B. (Nr. 10, 12.)

R. alpina L. Var: m. Vitoša in B. (Nr. 36, 37.)

Geum urbanum L. In toto territorio vulgaris.

Potentilla Tormentilla Sibth. == **Tormentilla erecta** L. M. Vitoša in B.

P. argentea L. In declivibus m. Vitoša supra Vladaja, coll. Kara Bair, in collinis supra Kovanluk in B. Var. tenuiloba Jord. In declivibus m. Vitoša supra Vladaja et Knežev in B. Var. dissecta Wallr. M. Sakardža in B.

P. incanescens Opiz. M. Leskovnik in S. Coll. Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman in B.

P. recta L. M. Vitoša, coll. Jajladžik et m. Sakardža in B.
Var. leucotricha Borb. Coll. Kara Bair et m. Sakardža in B.

P. obscura Willd. Mm. Leskovnik et Ostra čuka in S. M. Sakardža in B.

P. Tommasiana F. Sch. in Pollichia 1857, p. 7. M. Leskovnik et Soko Banja in S.

Fragaria vesca L. In toto territorio vulgaris.

Rubus idaeus L. M. Sakardža in B.

R. caesius L. In toto territorio vulgaris.

- R. ulmifolius** Schott. Alexinac et m. Obla glava in S.
- R. semicandicans** Borb. Coll. Jajladžik ad Ichtiman in B.
- R. lividius** G. Braun teste cl. Borbás, m. Vitoša in B.
- R. Lloydianus** Genev. Coll. Visoko Tepe ad Ichtiman in B.
- R. discolor** Whe. et N. Kneževo et Kostenec in B.
- R. tomentosus** Borkh. M. Ostra čuka in S. Kueževo in B.
- R. discolor** × **tomentosus**, teste cl. Borbás, Kueževo in B.
- R. Bellardii** Whe. et N. Var. *myriotrichus* Borb. apud Form. Beitr. z. Fl. des Balk., Bospor. u. Kleinasiens. Verhandl. des naturf. Vereines in Brün, Bd. XXIX, p. 156, extr. p. 44. M. Sakardža in B.
- R. glandulosus** Bell. M. Sakardža in B.
- R. hirtus** W. Kit. Var. Coburgianus Borb. Foliis subtus canescentibus, pubescentibusque, turione inaequaliter aciculato, inflorescentia ramosa, rubro-glandulosa, acinis glabris. Habitat m. Sakardža in B.
- R. macrophyllus** Whe. et N. Var. *Bulgaricus* Borb. Foliolis supra glabris, subtus canescenti-pubescentibus irregulariter, haud duplikato-serratis. Habitat Kneževo in B.
- Prunus spinosa** L. Alexinac et Prugovac in S. Kneževo in B.
- Genista carinalis** Grisb. Spicil., teste cl. Halácsy, Coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.
- G. ovata** W. K. Coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.
- G. tinctoria** L. Vladaja, coll. Visoko Tepe, Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman in B.
- Cytisus supinus** L. M. Crna Bara in S. Coll. Visoko Tepe et m. Sakardža in B.
- C. austriacus** L. Alexinac et in collinis supra Prugovac in S. Coll. Kara Bair et Jajladžik ad Ichtiman in B.
- Ononis spinosa** L. Prugovac in S. Supra Ichtiman in B.
- O. hircina** Jacq. subsp. *spinescens* Ledb. In toto territorio vulgaris.
- Melilotus officinalis** Desr. In toto territorio frequens.
- M. alba** Desr. Alexinac et Pirot in S. Per totum territorium B. vulgaris.
- Trifolium alpestre** L. M. Crna Bara in S. Vladaja in B.
- T. pratense** L. Prekonoska pl. in S. M. Sakardža in B.
- T. pannonicum** Jacq. Pirot in S. Vladaja et coll. Jajladžik et Kara Bair ad Ichtiman in B.
- T. arvense** E. In toto territorio vulgatissimum, provenit etiam in alpinis m. Vitoša et m. Sakardža in B.

- T. incarnatum L.** = **T. Molineri** *Balb.* Kneževi in B.
T. angustifolium L. Alexinac in S.
T. purpureum Loisl. In collinis et graminosis ad Alexinac in S.
T. scabrum L. Alexinac, Br. Šibecki potok prope Alexinac et Lipovac in S.
T. trichopterum Panč. Ubique ad radicem m. Vitoša et Lilin pl. (Vel.!), coll. Visoko Tepe et Kara Bair ad Ichtiman in B.
T. fragiferum L. Alexinac, Vakup et Pirot in S. Ichtiman in B.
T. resupinatum L. Pirot in S.
T. nigrescens Viv. Br. Šibecki potok prope Alexinac in S.
T. repens L. In toto territorio vulgare, crescit etiam in alpinis m. Vitoša in B.
T. montanum L. M. Obla glava in S. Coll. Visoko Tepe et Kara Bair ad Ichtiman in B.
T. spadiceum L. M. Vitoša (Panč., Vel.!), in declivibus m. Vitoša supra Vladaja in B.
T. aureum Poll. Pl. Dobra voda in S. M. Vitoša (Šk.!), coll. Visoko Tepe et Jajladžik ad Ichtiman in B.
Dorycnium herbaceum Vill. In collinis, silvaticis siccis praeципue regionis submontanae frequens, m. Crna Bara et Leskovnik in S. M. Sakardža etc. in B.
Lotus corniculatus L. In toto territorio vulgaris.
Coronilla varia L. Per totum territorium frequens.
Galega officinalis L. Alexinac et Pirot in S. In B. vulgaris.
Astragalus cicer L. M. Crna Bara et Obla glava in S.
A. glycyphyllos L. Coll. Visoko Tepe et Jajladžik ad Ichtiman in B.
Orobus hirsutus L. Coll. Kara Bair ad Ichtiman in B.
O. niger L. Coll. Visoko Tepe ad Ichtiman in B.
Vicia sepium L. Kovaniuk in B.
V. grandiflora Scop. Alexinac, Br. Šibecki potok, in collinis supra Prugovac in S. In B. ubique frequens.
V. narbonensis L. subsp. *serratifolia* *Jacq.* Inter segestes. ad Alexinac in S.
V. cracca L. Alexinac et m. Obla glava in S. Kneževi, Ichtiman et Kostenec in B.
V. tenuifolia Roth. In collinis supra Prugovac in S. Var. *stenocephylla* *Boiss.* Kneževi in B.
V. varia Host. In toto territorio vulgaris.
V. villosa Roth In toto territorio frequens.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn](#)

Jahr/Year: 1892

Band/Volume: [31](#)

Autor(en)/Author(s): Formanek Eduard

Artikel/Article: [Beitrag zur Flora von Serbien und Bulgarien 110-136](#)